

East & North
FINLAND

Itä- & Pohjois-
SUOMI



EU:n alue- ja rakennepolitiikan 2021-2027 Itä- ja Pohjois-Suomen alueellinen ohjelmavalmistelu

Pohjois-Pohjanmaan kuntajohtajat 20.3.2019

Päivi Keisanen

Pohjois-Pohjanmaan liitto

Itä- ja Pohjois-Suomen alueellisen valmistelun pääsihteeri
paivi.keisanen@pohjois-pohjanmaa.fi, p. 050 4310605

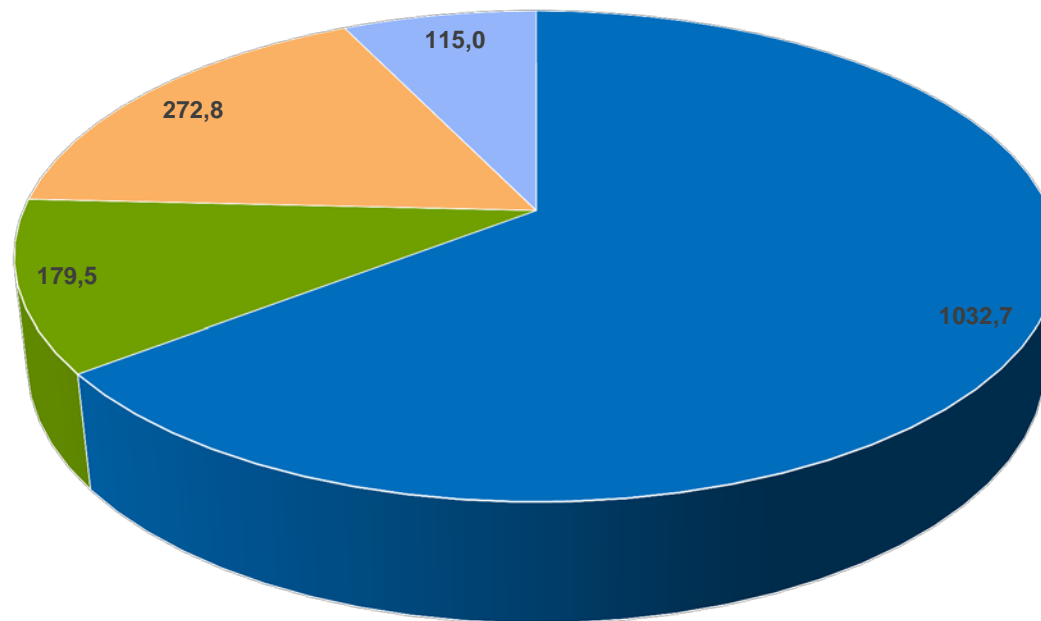
EU-komission ehdotus: Suomen koheesiopolitiikan saanto 2021–2027 (Milj. €)



Komission esitys: 1,6 mrd. €

Koheesiopolitiikan saanto kasvamassa Suomessa: +100 milj. € (+ 5%).

Itä- ja Pohjois-Suomi kerryttää noin 50 % koko Suomen saannosta → Alueen neuvotteluasetelma heikkenee nykykauteen verrattuna.



- Siirtymäalueet (Etelä-Suomi, Länsi-Suomi, Pohjois- ja Itä-Suomi)
- Kehittyneemmät alueet (Helsinki-Uusimaa, Ahvenanmaa)
- Pohjoisten harvaan asuttujen alueiden erityistuki (NSPA)
- Interreg



Itä- ja Pohjois-Suomella on erityisasema koheesiopolitiikassa. Huomioitava hallitusohjelmassa, alueen rahoituksessa ja ohjelmarakenteessa

Suomen EU-liittymissopimukseen on kirjattu IP-alueen erityisasema ja pysyvät haasteet: pitkät etäisyydet, kylmä ilmasto ja harva asutus

Itä- ja Pohjois-Suomen erityisasema tulee huomioida taloudellisesti merkittävällä tavalla ja ohjelmarakenteessa. Itä- ja Pohjois-Suomi tavoittelee omaa ohjelmaa.

- Rahoituksen tulee olla vähintään kuluvaan kautta vastaava, kun Suomen koheesiopolitiikan saanto on kasvamassa +100 milj. €. IP-alueen kriteerit tuovat n. puolet Suomen koko rahoituspotista
- Pohjoisten harvaan asuttujen alueiden NSPA-erityistuen taso tulee nostaa 30 €/as/v → 45 €/as/vuosi
- Ohjelmarakenteen tulee tukea Itä- ja Pohjois-Suomen kehittämistä

Itä- ja Pohjois-Suomen erityisasema ja rahoitussaanto koheesiopolitiikassa tulee kirjata hallitusohjelmaan. Rahoituksen jako alueille tehdään kansallisella päätöksellä.

Rakennerahastoja korvaavaa rahoitusta alueiden kehittämiseen ei ole.

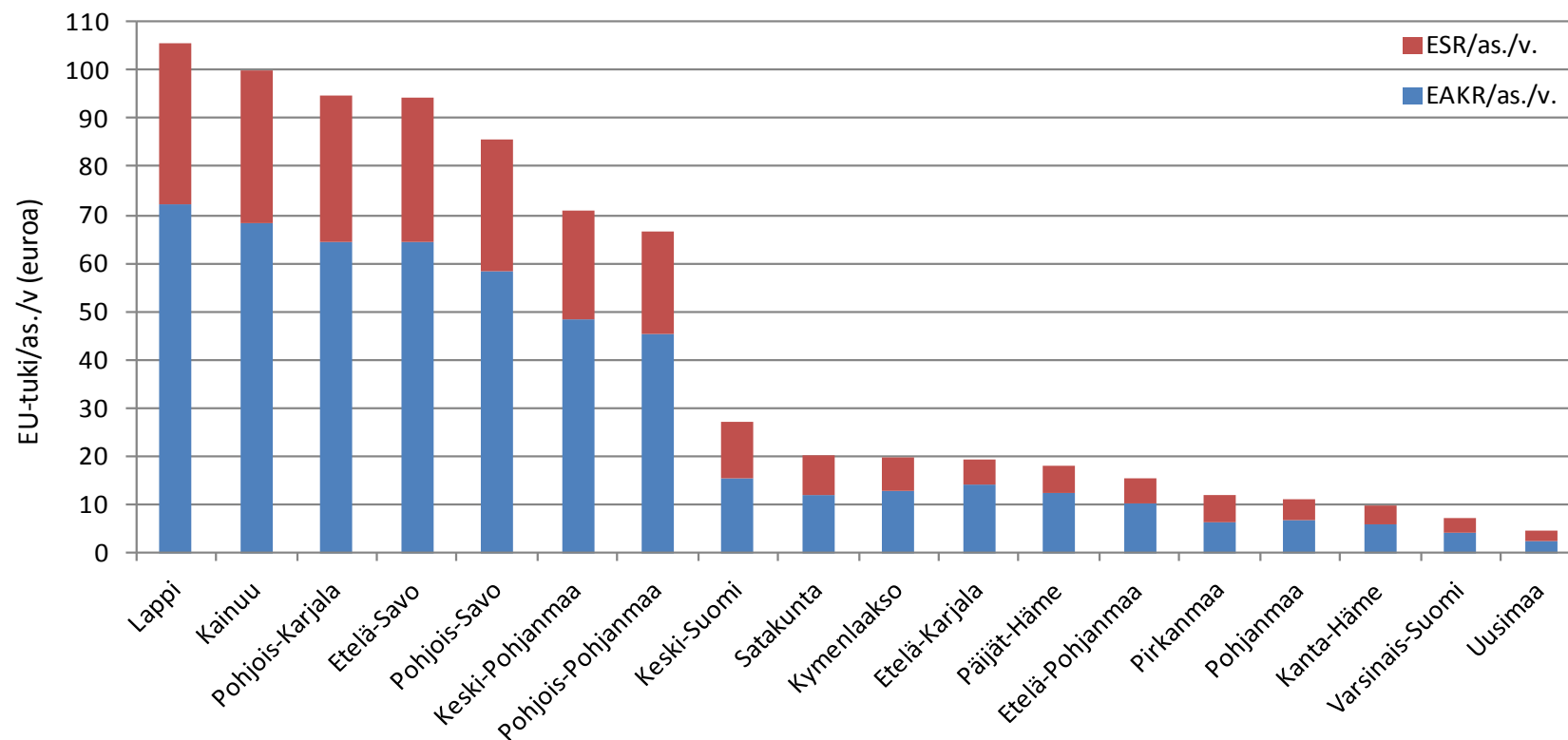




EU-rahoitus asukasta kohden/v. 2014-2020 (arvio)

(ml. kestävä kaupunkikehittäminen, pl. valtakunn. toiminta ja tekninen tuki)

EU-rahoitus asukasta kohden vuodessa maakunnittain 2014-2020 (arvio; alueellisessa päätöksenteossa oleva rahoitus, ml. kestävä kaupunkikehittämisen rahoitus)



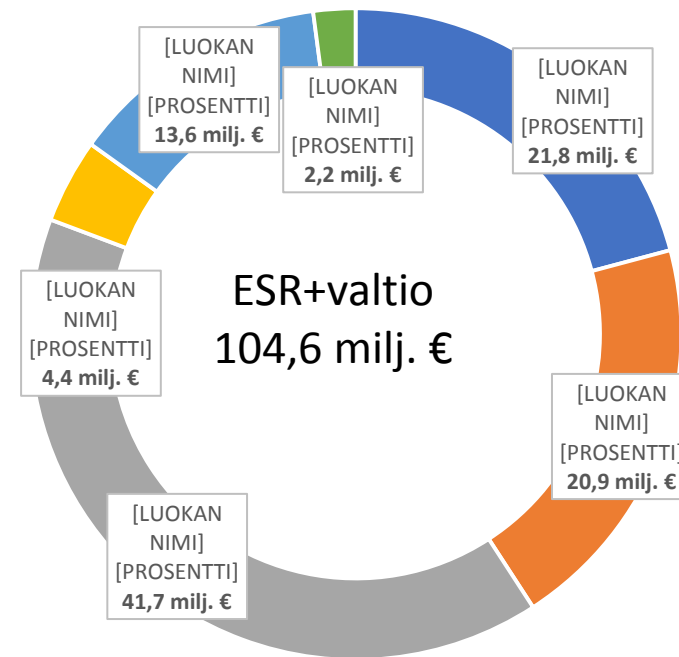
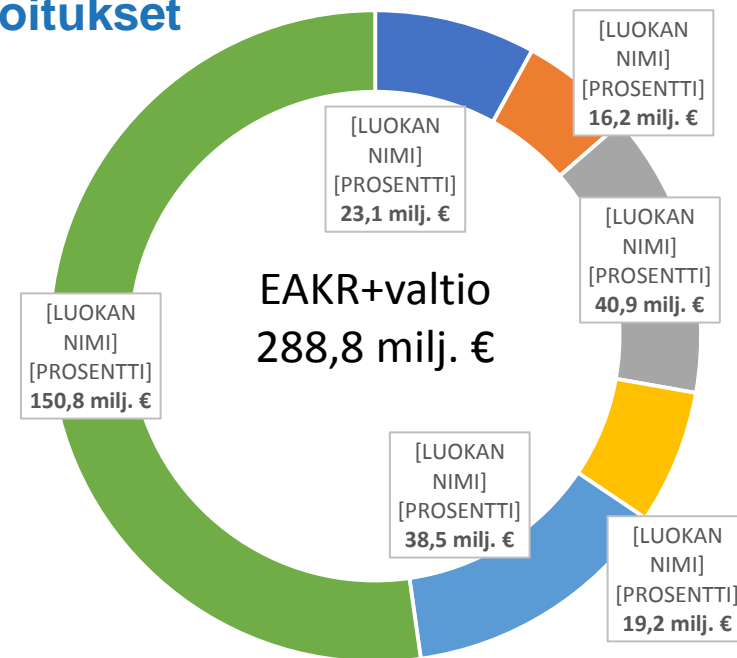
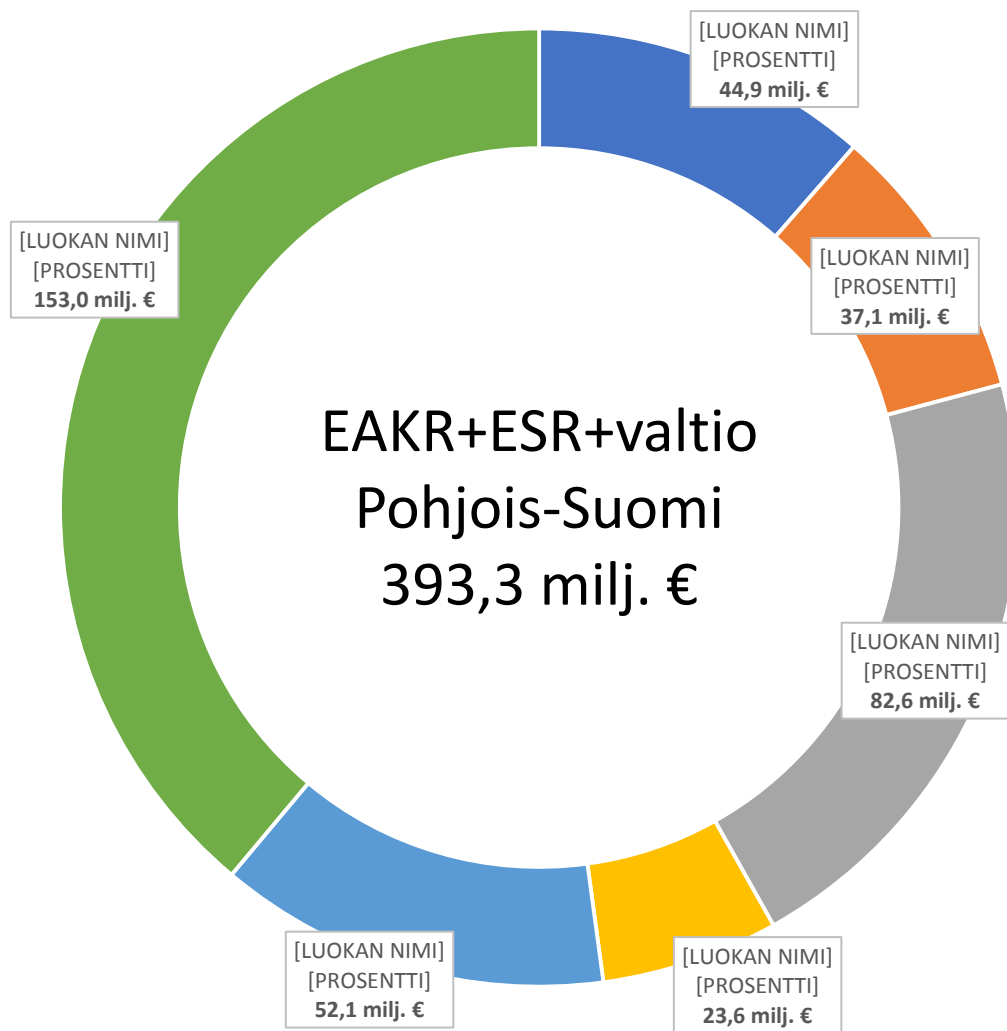


Kestävää kasvua ja työtä 2014-2020 –ohjelman rahoitukset Pohjois-Suomessa

4636
tuettua
mikro- ja pk-
yritystä

2343
uutta
työpaikkaa

200
uutta
innovaatio-
alustaa





Toimintapoliittiset kokonaisuudet komission esityksessä EAKR ja ESR +

Viisi teemaa:

- **Älykkäämpi Eurooppa** (kilpailukyky, digitaalinen muutos, yrittäjyys, innovaatiot, osallistava kasvu, teollisuuden muutoshaasteet globalisaatioon, kiertotalouteen ja ilmastonmuutokseen liittyen)
- **Vihreämpi vähähiilinen Eurooppa** (puhtaat energiaratkaisut, energiatehokkuus, siirtyminen vähähiiliseen talouteen, uusiutuva energia, innovatiiviset vähähiiliset teknologiat, tuki vihreille ja sinisille investoinneille, kestävä luonnonvarojen hallinta, kiertotalous, sopeutuminen ilmastonmuutokseen)
- **Verkostoituneempi Eurooppa** (liikkuvuus, energia ja alueelliset ICT-yhteydet, kestävä liikenne, älykkäät energiaverkot, nopeat digitaaliset yhteydet)
- **Sosiaalisempi Eurooppa** (ESR+:n tuki sosiaalisten oikeuksien pilarin toimiin, erityisesti työllisyyden edistäminen, koulutus ja elinikäinen oppiminen, sosiaalinen osallisuus sekä terveys ja sosiaalinen innovointi)
- **Kansalaisten Eurooppa** (kaupunki- ja maaseutualueiden paikallinen kehittäminen)

Kaupunkikehittämiseen 6 % jäsenvaltion EAKR-potista – voi mahd. nousta 10 %:iin

Sosiaalisen osallisuuden edistämiseen väh. 25 % ESR+ varoista.

Komissio näkemys osana eurooppalaista talouden ohjausjaksoa: Suomen tulisi keskittää RR-varat kahteen kokonaisuuteen: Älykkäämpi Eurooppa ja Sosiaalisempi Eurooppa.

Linkki komission maaraporttiin (Koheesiopolitiikka liite D):

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/2019-european-semester-country-report-finland_fi.pdf



LUONNOS
DL 15.4.2019

Haasteet



Tavoitteet



Tuettavat toimet

Ohjelman sisältö
valmistellaan kuluvan
vuoden aikana.

Itä- ja Pohjois-Suomen haasteet alue- ja rakennepolitiikalle 2021+

Elinkeino- ja innovaatiotoiminta

- Itä- ja Pohjois-Suomen pysyvien haasteiden aiheuttama kilpailukykyhaitta
- Yritysten riittämätön kasvu-, kansainvälistymis- ja vientihakuisuus sekä liiketoimintaosaamisen ja rahoituksen puutteet
- Yritysten ja julkisen sektorin T&K-panostusten ja investointien vähäisyys
- Tuottavuuden kasvun hidastuminen
- Yksipuolinen elinkeinorakenne ja liian vähäinen muutosjoustavuus
- Innovaatiotoiminnan yhteistyörakenteiden puute ja liian vähäinen hyödyntäminen
- Osaavan työvoiman heikentynyt saatavuus

Ilmastotoimien valtavirtaistaminen/kestävä kasvu

- Bio- ja kiertotalouden mahdollisuuksien kestävä hyödyntäminen, käyttöönotto ja lisääminen kilpailukykytekijänä
- Ilmastotoimien valtavirtaistaminen ja vähähiilistä yhteiskuntaa edistävien prosessien edistäminen
- Ilmastomuutoksen tuomat riskit ja niihin sopeutuminen

Saavutettavuus (liikenne ja tietoliikenne)

- Itä- ja Pohjois-Suomen heikko saavutettavuus maan sisällä ja kansainvälisesti
- Elinkeinoelämän kuljetusten tehokkuuden ja väylien välityskyvyn puute
- Liikenteen päästövähennystavoitteisiin pääseminen
- Henkilöliikenteen kehittämisen vaikeus (etäisyydet, harva asutus)
- Tehokkaiden laajakaistayhteyksien puutteellinen kattavuus

Osaaminen ja työn murros

- Osaavan työvoiman saatavuuden haasteet ja työvoiman riittämätön kohtaanto
- Osaamisen muuttuvat tarpeet ja työelämän muutoksiin reagointi
- Elinikäisen oppimisen välttämättömyys ja koulutuksen saavutettavuuden turvaaminen

Syrjäytymisen ehkäisy ja osallisuuden lisääminen

- Nuorten (erityisesti miesten) ja työikäisten syrjäytyminen työmarkkinoilta
- Riittämätön yhdenvertaisuus työmarkkinoilla
- Huono-osaisuuden ja eriarvoistumisen lisääntyminen
- Osallisuuden heikkeneminen



Ohjelmarakenne **LUONNOS**

TL 1 EAKR (EU:n toimintapoliittinen teema: Älykkäämpi Eurooppa)

Tpk 1: PK-yritystoiminnan kehittäminen

Tpk 2: Tutkimus- ja innovointivalmiuksien lisääminen ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen

Tpk 3: Saavutettavuuden kehittäminen

TL 2 ESR (EU:n toimintapoliittinen teema: Sosialisempi Eurooppa)

Tpk 1: Osaaminen ja työn murros

Tpk 2: Syrjäytymisen ja eriarvoisuuden vähentäminen

- Ilmastotavoitteet valtavirtaistetaan osaksi kaikkia EAKR-toimenpidekokonaisuuksia.
- Mikäli liikenne- ja laajakaistainfrastruktuuria ei voida rahoittaa Älykkäämpi Eurooppa TPT:ssa, esitetään Saavutettavampi Eurooppa TPT mukaan ohjelmaan.



EAKR-rahoitusinstrumenteissa oltava mukana

- Suorat yritystuet
- Selvitettävä myös muut yritystoimintaa tukevat rahoitusinstrumentit (Invest Eu jne)
- Investointituki kasvua edistäviin investointeihin (vrt. työllisyysperusteinen investointituki, perusrakenteen investointituki), ml. pienimuotoiset liikenneinfrat ja laajakaistayhteydet
- Alueellinen kehittämistuki
 - Sis. elinkeinoelämän kehittämistä tukeva T&K&I-infrastruktuurin rahoitusmahdollisuus
- Yritysten osallistuminen kehittämishankkeisiin tehtävä aikaisempaa helpommaksi
 - Selvitettävä valtioneukisääntelyä ja notifiointia
- Kansainväliset toimet oltava mahdollisia



Rakennerahastot ovat merkittävässä roolissa Pohjois-Suomen elinvoiman kehittämisessä

Suomen koheesiopolitiikan saannon kasvaessa alueelle tulee kohdentaa nykyistä ohjelmakautta vastaava rahoitus.

RR-ohjelman tulee vastata Pohjois-Suomen tarpeita.

→ *Edunvalvontaa sekä rahoitukseen että sisältöihin!*

